

(økotoksologisk) effekt på det tidspunkt, hvor aktiviteten fandt sted.

2.6.1.3. Mulighed for at fordele det ubetingede ansvar

Det fremgår af direktivets artikel 9, at direktivet ikke berører nationale lovbestemmelser om omkostningsfordeling i tilfælde af flere skadevoldere, navnlig ikke med hensyn til fordelingen af ansvaret mellem producenten og brugeren af produktet. Dette muliggør nationale regler, hvorefter eksempelvis den, der anvender et produkt, f.eks. et pesticid, »alene« bærer et ubetinget ansvar for skader som følge af håndteringen af produktet, mens producenten eller importøren bærer et ubetinget ansvar for skader som følge af udviklingsskader og for fejl ved produktet. Om denne fortolkning af direktivet henvises til afsnit 1.2.3. ovenfor.

Som eksempel kan nævnes, at en miljøskade opstår som følge af, at brugeren vælter en åben beholder med 100 l koncentreret pesticid ved en bræmme til et relativt stillestående vandløb. Bræmme og vandløb forurenes med den konsekvens, at alt levende i vandløbet dør på en 100 m lang strækning – ansvaret for miljøskaden er brugerens. Modsat - et pesticid spredes i fuld overensstemmelse med anvendelsesforskrifterne, men som følge af en fejl (defekt) ved produktet dør alle redebyggende fugle i læhegnene langs det sprøjtede areal alligevel. Eller - de redebyggende fugle i læhegnene langs med det sprøjtede areal dør, selvom man ikke ifølge den tekniske eller videnskabelige viden på tidspunktet for spredningen af pesticidet anså aktiviteten for at ville forårsage en miljøskade (udviklingsskade) – ansvaret er i begge tilfælde producentens eller importørens.

2.6.2. Det skyldbaserede ansvar

Det ubetingede ansvar for bilag III-aktiviteterne er suppleret af et ansvar for miljøskader og overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og naturtyper, som er en følge af fejl og forsømmelser i forbindelse med alle andre erhvervmæssige aktiviteter. Dette ansvar omfatter for eksempel ikke-forurenende erhvervmæssige aktiviteter som (for vidtgående) oprensning af vandløb, (for hård) skovning eller fiskeri (med ulovlige fangstredskaber), men også visse typer af forurening f.eks. i form af støj, vibrationer eller termiske påvirkninger fra for eksempel ikke-IPPC virksomheder og udledning til andre naturressourcer end vand af kemiske stoffer og produkter, der ikke skal klassificeres som farlige.

2.7. Forebyggende foranstaltninger

Miljøansvarsdirektivet stiller krav om, at den ansvarlige omgående skal træffe de nødvendige fore-

byggende foranstaltninger, hvis en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade er indtrådt eller forøges. Det følger af direktivet, at der ved forebyggende foranstaltninger skal forstås foranstaltninger, der træffes, når en begivenhed, handling eller undladelse har medført en overhængende fare for en miljøskade med henblik på at forebygge eller minimere den pågældende skade, men direktivet indeholder ikke derudover nærmere krav til, hvad disse forebyggende foranstaltninger kan eller skal bestå i.

De forebyggende foranstaltninger er de foranstaltninger, som er nødvendige for at hindre, enten at en overhængende fare for en miljøskade faktisk resulterer i en miljøskade, eller at en miljøskade forværres. Det betyder, at det i visse tilfælde vil være tilstrækkeligt at forhindre en forurening i at sprede sig. Det vil ikke altid være nødvendigt at føre naturen tilbage til den hidtidige tilstand.

Der henvises til bemærkningerne til forslag til miljøskadeloven, afsnit 1.2.2 og 2.3.

2.8. Afhjælpende foranstaltninger

Miljøansvarsdirektivet stiller krav om, at den ansvarlige skal træffe afhjælpende foranstaltninger, når der er indtrådt en miljøskade. Disse afhjælpende foranstaltninger defineres som enhver foranstaltning eller kombination af foranstaltninger, herunder foreløbige foranstaltninger, der vil tjene til at genoprette naturressourcernes hidtidige tilstand. Direktivet indeholder endvidere regler om, at den kompetente myndighed kan påbyde eller give instrukser om, hvilke afhjælpende foranstaltninger den ansvarlige skal træffe, og om, at myndigheden kan vælge selv at foretage afhjælpende foranstaltninger.

Direktivet indeholder i denne sammenhæng et krav om, at den ansvarlige skal udarbejde forslag til og gennemføre undersøgelse og afhjælpning af miljøskaden med henblik på at genoprette naturressourcerne og deres udnyttelsesmuligheder til hidtidig tilstand i overensstemmelse med direktivets bilag II. Direktivets bilag II fastlægger en fælles ramme for afhjælpende foranstaltninger, som skal sikre, at de mest hensigtsmæssige foranstaltninger vælges for at genoprette og tilbageføre lokaliteten til hidtidig tilstand. Bilaget indeholder et regime for afhjælpning af skader på vand og beskyttede arter og naturtyper og et andet regime for afhjælpning af skader på jord.

Ved miljøskade på jord skal den ansvarlige fjerne forureningen, genoprette den hidtidige tilstand eller foretage tilsvarende afhjælpende foranstaltninger, svarende til hvad en forurener er forpligtet til efter jordforureningsloven i dag.